

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rîșcovoii împotriva lui Anatoli Țuricov, intervenient accesoriu Tatiana Rîșcovaia, cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 10 august 2018 Victor Rîșcovoii a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatoli Țuricov cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 7 septembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, în calitate de intervenient accesoriu, în proces s-a atras Tatiana Rîșcovaia.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rîșcovoii împotriva lui Anatoli Țuricov, intervenient accesoriu Tatiana Rîșcovaia, cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Anatoli Țuricov în beneficiul lui Victor Rîșcovoii suma de 170 559,87 de lei și suma de 1 038,24 de lei.

S-a încasat de la Anatoli Țuricov în beneficiul lui Victor Rîșcovoii suma de 1 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

În rest acțiunea s-a respins.

S-a încasat de încasat de la Anatoli Țuricov în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4 247,94 de lei.

La 23 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Mircea Patrachi, în interesele lui Anatoli Țuricov, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând totodată și repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

S-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

La 22 aprilie 2019 avocatul Mircea Patrachi, în interesele lui Anatoli Țuricov, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că instanța de apel a apreciat greșit data începerii curgerii termenului pentru declararea apelului.

Consideră că termenul de declarare a apelului trebuia de calculat din data când a luat cunoștință cu materialele dosarului, adică 26 decembrie 2018, și nu din data depunerii cererii pentru a face cunoștință cu dosarul. Or, la data depunerii cererii de a face cunoștință cu dosarul, adică 21 decembrie 2018, nu cunoștea în mod oficial care anume a fost soluția primei instanțe.

La fel, a menționat că mandatul avocațial a fost depus tot la 26 decembrie 2018. Astfel, din punct de vedere procedural, până la 26 decembrie 2018 nu avea o calitate oficială de participant pe dosar.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii contestate a fost recepționată de către avocatul Mircea Patrachi la 19 aprilie 2019 (f.d. 123). Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat la 22 aprilie 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform art. 116 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, statuează că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, din materialele dosarului se constată că, la 10 august 2018 Victor Rîșcovoii a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatoli Țuricov cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 7 septembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, în calitate de intervenient accesoriu, în proces s-a atras Tatiana Rîșcovaia.

La 29 octombrie 2018 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Bălți, sediul central, prin care cererea de chemare în judecată s-a admis parțial. (f.d. 98-100)

La pronunțarea dispozitivului, Anatoli Țuricov, nu a fost prezent.

Copia dispozitivului hotărârii a fost expediată pârâtului Anatoli Țuricov la 31 octombrie 2018, scrisoarea fiind returnată cu mențiunea oficiului poștal „Nereclamat”. (f.d. 102, 104)

La 21 decembrie 2018, prin intermediul poștei electronice, avocatul Mircea Petrachi în interesele lui Anatoli Țuricov, prin cererea atașată, a solicitat să facă cunoștință cu dosarul (cauza civilă nr. 09-2-12684-21082018) care se află în arhiva instanței ca urmare a finalizării examinării acesteia. (f.d. 107-108)

La 26 decembrie 2018, reprezentantul recurentului Anatoli Țuricov, avocatul Mircea Petrachi a luat cunoștință cu materialele cauzei. (f.d. 110)

Iar, la 23 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 112), avocatul Mircea Patrachi, în interesele lui Anatoli Țuricov, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând totodată și repunerea în termen a apelului. (f.d. 111)

Luând în considerare cele expuse, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că apelantul a omis termenul de depunere a cererii de apel, calculat în conformitate cu prevederile art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Respectiv, Colegiul consideră concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind întemeiată și bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt și aplicarea corectă a normelor de drept procedural, în condițiile în care apelantul a omis termenul de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască despre pronunțarea dispozitivului hotărârii pe cauza dată, și anume din data de 21 decembrie 2018.

În sensul dat, se va remarca că recurentul a cunoscut despre acțiunea intentată în instanța de judecată de intimat, astfel urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Popov versus Moldova (nr.2) din 2 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 3 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007), și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel corect a concluzionat că apelantul Anatoli Țuricov la data de 21 decembrie 2018 cunoștea conținutul dispozitivului hotărârii primei instanțe.

Din aceste considerente, nu poate fi reținut argumentul recursului precum că, avocatul Mircea Petrachi nu avea o calitate oficială de participant pe dosar

deoarece mandatul avocațial a fost depus în instanța de apel abia la 26 decembrie 2018 și, din punct de vedere procedural, până la 26 decembrie 2018, la data depunerii cererii de a face cunoștință cu dosarul, adică 21 decembrie 2018, nu cunoștea în mod oficial care anume a fost soluția primei instanțe și termenul de declarare a apelului trebuia de calculat din data când a luat cunoștință cu materialele dosarului, adică din 26 decembrie 2018.

Astfel, Colegiul conchide că instanța de apel corect a apreciat începutul curgerii termenului de atac cu apel și corect a restituit cererea de apel apelantului or, aceasta nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac, precum și motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În acest sens, este evident că, contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, astfel că, depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, la 23 ianuarie 2019, demonstrează o neglijență a drepturilor lui procedurale prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate, în lipsa probelor confirmative ce ar demonstra temeinicia recursului declarat, argumentele aduse în susținerea acestuia se vor aprecia ca fiind declarative.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs reține că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale și contrar prevederilor legale, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Instanța de recurs notează că Curtea de Apel Chișinău corect a restituit apelul lui avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, iar motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces

echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

De asemenea, Colegiul menționează că prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauzele Melnic vs Republica Moldova din 14 noiembrie 2006 și Ceachir vs Republica Moldova din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului intimatului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a concluzionat de a respinge recursul declarat de avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov și de a menține încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Mircea Patrachi în interesele lui Anatoli Țuricov.

Se menține încheierea din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rîșcovi împotriva lui Anatoli Țuricov, intervenient accesoriu Tatiana Rîșcovaia, cu privire la încasarea datoriei, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari